06/05/2019

Ο τρόπος του Θανάση

/ Ορθόδοξες Προβολές

Του π. Μιλτιάδη Ζέρβα

Μιὰ ἀνθρώπινη μορφὴ
διασχίζει τὸ τεντωμένο πανί.
Ἡ πορεία του μοιάζει κωμική,
ὅπως συμβαίνει σχεδὸν κάθε φορὰ
ποὺ ἡ ζωὴ εἰσέρχεται στὸ χῶρο τοῦ τραγικοῦ. Στέκει γιὰ μιὰ στιγμὴ
γιὰ νὰ αὐτοσυστηθεῖ:
«Θανάσης· τ’ ὄνομά μου, Θανάσης.
Θανάσης Βέγγος».

Ὁ Θανάσης τρέχει·
τρέχει γιὰ νὰ ἐξασφαλίσει τὰ πρὸς τὸ ζῆν·
τρέχει γιὰ νὰ προλάβει τὸν χρόνο·
τρέχει γιὰ νὰ ξεφύγει ἀπὸ τοὺς καπάτσους· τρέχει γιὰ νὰ γλυτώσει ἀπὸ τὴ σκόνη ποὺ ἀπειλεῖ
νὰ καλύψει καθετὶ καλὸ κι ἀγαθὸ στὴ ζωή του.

Ὁ Θανάσης τρέχει·
τρέχει γι’ ὅλα αὐτὰ καὶ γιὰ κάτι ἀκόμα·

ἀχθοφορεῖ ἕνα μήνυμα,
λόγια ἀπὸ τὸ πεδίο τῆς «μάχης»,
τῆς βιοπάλης, τοῦ μόχθου·
ἕνα μήνυμα πρὸς τοὺς συνανθρώπους του,
τοὺς νεοέλληνες,
τοὺς κεκλεισμένους στὸ «κλεινὸν ἄστυ»,
τοὺς βολεμένους, ἀλλὰ ἀνασφαλεῖς,
τοὺς θωλομένους μπροστὰ στὴν «κρίση»
καὶ στὸ ἐνδεχόμενο νὰ ἀπωλέσουν κάτι
ἀπὸ τὰ κεκτημένα τους,
κάποιες ἀπὸ τὶς εὐκολίες τους,
κάτι ἀπὸ τὴν ἄνετη ζωή τους.
Τὰ λόγια του δὲν μοιάζουν
μὲ ἕνα ἄγγελμα νίκης,
εἶναι κάτι σπουδαιότερο,
μιὰ πρόταση βίου, ἕνας τρόπος ζωῆς,

Ὁ Θανάσης ἐργάζεται·
ἐργάζεται ἀκατάπαυστα
προσπαθώντας νὰ ἐξασφαλίσει
τὸν «ἐπιούσιον ἄρτον».
Κάθε ἐπάγγελμα εἶναι γι’ αὐτὸν κατάλληλο: ἀχθοφόρος, σερβιτόρος, μπαρμπέρης, φορτηγατζής, θυρωρός, ἀνθοπώλης, φωτογράφος, φαρμακοποιός, γιατρός, πολιτσμάνος...
Ἡ γνώση καὶ ἡ ἐμπειρία
πάνω στὶς δουλειές ποὺ ἀναλαμβάνει,
πολλές φορές εἶναι λειψές.
Ἀναπληρώνει ὅμως τὰ ἐλλείποντα
μὲ τὸ ζῆλο καὶ τὴ διάθεση.
Συχνὰ αὐτός του ὁ ζῆλος τὸν προδίδει

καὶ τότε ἔρχονται οἱ γκάφες,
οἱ ζημιές, οἱ παρεξηγήσεις,
καὶ τελικὰ οἱ ἀπολύσεις,
ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ ξυλοδαρμός.
Τίποτα ὅμως δὲν εἶναι ἱκανὸ
νὰ κλονίσει τὸν Θανάση,
νὰ καταστείλει τὴν δημιουργικότητα
καὶ τὴν ἐνεργητικότητά του.
Γιατὶ ἡ φιλοπονία
εἶναι μέρος τοῦ δικοῦ του τρόπου.

Ὁ Θανάσης μένει τίμιος·
μένει τίμιος μέσα σ’ ἕνα κόσμο
ποὺ τοῦ ζητᾶ ἐπιτακτικὰ νὰ πονηρέψει.
Γνωστοὶ καὶ οἰκεῖοι τοῦ φωνάζουν:
«Ξύπνα Θανάση, κοιμᾶσαι ὄρθιος.
Ἂν συνεχίσεις ἔτσι στὴ ψάθα θὰ πεθάνεις».
Μὰ ἐκεῖνος προχωρᾶ
μὲ τὸ «σταυρὸ στὸ χέρι»
(ἀλήθεια, εἶναι ἀμέτρητες οἱ φορὲς
ποὺ ὁ Θανάσης κάνει τὸ σταυρό του,
στὴν ἀνάγκη, στὴν ἀπορία, στὴν ὑπόσχεση,
στὴν πληρωμή, ἔξω ἀπὸ μιὰ ἐκκλησιά,
μπροστὰ σ’ ἕνα εἰκονοστάσι),
ἀρνούμενος νὰ ζήσει εἰς βάρος τῶν ἄλλων,
νὰ ξεγελάσει, νὰ ἐκμεταλλευτεῖ
τὴν ἀνάγκη τοῦ συνανθρώπου του.
Στὶς εἰσηγήσεις τῶν ἄλλων
νὰ συμπράξει μὲ τοὺς ἀνόμους,
ἐκεῖνος ἐναντιώνεται: «Τί εἶπες ἀντίχριστε;».
Εἶναι σὲ θέση νὰ συνειδητοποιεῖ
πὼς ἡ κακότητα καὶ ὁ δόλος
ἀποτελοῦν τὴν ἐπιλογή, ἂν ὄχι τῶν πολλῶν, σίγουρα τῶν ἰσχυρῶν τοῦ κόσμου τούτου.
Ὅμως ἐκεῖνος δὲν θέλει τέτοια προκοπή.
Γιατὶ ἡ τιμιότητα
εἶναι μέρος τοῦ δικοῦ του τρόπου.

Ὁ Θανάσης ἐνδιαφέρεται·
ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴ γυναίκα καὶ τὸ παιδί του,

γιὰ τὴ μάνα καὶ τὴν ἀδελφὴ του,
γιὰ τὸν γαμπρό καὶ τ’ ἀνήψια του,
γιὰ τὸν συγκάτοικο καὶ τὸν φίλο του,
γιὰ τὸν περιπτερὰ
καὶ τὸν γαλατὰ τῆς γειτονιᾶς του,
γιὰ τὸν ζητιάνο τῆς γωνίας,
γιὰ τὰ παιδιὰ ποὺ παίζουν στὸ δρόμο,
γιὰ τὸν φτωχό, τὸν θλιμμένο,
τὸν μοναχικό, τὸν ἀπογοητευμένο,
τὸν ἀδικημένο, τὸν ἀπελπισμένο...
Κι ὅταν κάποιο κορίτσι
τοῦ ἐκμυστηρεύεται:
«Δὲν μὲ νοιάζει ὁ κόσμος Θανάση,
δὲν μὲ νοιάζει τίποτα.»
ἐκεῖνος ἀποκρίνεται:
«Μᾶς νοιάζει ὅμως ἐμᾶς Ἀνθούλα.
Καὶ νὰ ξανακάνεις κέφι μᾶς νοιάζει,
καὶ νὰ ξαναγελάσεις μᾶς νοιάζει,
καὶ νὰ ξαναγίνεις ὅπως πρὶν.
Ὅλα μᾶς νοιάζουνε.
Πῶς νὰ τὸ κάνουμε τέλος πάντων.».
Ὅλα μᾶς νοιάζουν, ὁ Θανάσης ἀποκρίνεται
κι ἀνταποκρίνεται φιλότιμα
στὶς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων.
Γιατὶ τὸ ἐνδιαφέρον
εἶναι μέρος τοῦ δικοῦ του τρόπου.

Ἄγγελος ἐξάγγελος, λοιπόν,
εἶναι ὁ Θανάσης Βέγγος·
ἄγγελος γελαστὸς καὶ χαριτωμένος
(μὲ τὴν οὐσιαστικότερη σημασία τοῦ ὅρου)
ποὺ φέρει ἕνα μήνυμα,
ποὺ κομίζει ἕνα τρόπο
στὸν καιρὸ τὸν κατάλληλο,
στὴ στιγμὴ τὴ σωστή,
τώρα ποὺ τό ’χουμε ἀνάγκη,
τώρα ποὺ ἀναζητοῦμε κι ἐμεῖς
τὸ βηματισμό μας,
τώρα ποὺ πρέπει κι ἐμεῖς νὰ τρέξουμε
γιὰ νὰ διαγράψουμε τὴ δική μας πορεῖα

ὡς πρόσωπα καὶ ὡς κοινωνία.

Ὁ τρόπος τοῦ Θανάση,
ὁ τρόπος τοῦ Ρωμιοῦ,
ποὺ ἀγωνίζεται καὶ δημιουργεῖ,
ποὺ μένει πιστὸς καὶ ἔντιμος,
ποὺ ἐνδιαφέρεται καὶ μοιράζεται,
ποὺ κατέχει ὡς περιουσία
καὶ πλοῦτο καὶ κληρονομιά,
τὴν ἐμπειρία καὶ τὴν γνώση,
πὼς τούτη ἡ βιοτὴ
ἀποκτᾶ νόημα
καὶ πλήρωμα κι ὀμορφιά,
μόνο ὅταν ἐπιλέγει κανεὶς
νὰ συμπονᾶ, νὰ θυσιάζεται καὶ ν’ ἀγαπᾶ.

π. Μιλτιάδης Ζέρβας – Περιοδικό Πειραϊκή Εκκλησία – Τεῦχος Ἰουνίου 2011 – Μικρὸ ἀφιέρωμα στὸν Θανάση Βέγγο